

ОУ "СВЕТИ СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЙ" – ВАРНА

УТВЪРДИЛ: Х
ДАРИНА ДИМИТРОВА
ДИРЕКТОР

ПЛАН

ЗА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО

И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

учебна 2021/2022 година

Планът за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование е приет с решение на ПС, Протокол №16/08.09.2021 г.

Същност

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование е в основата на личностното развитие и подготовката на младия човек за социална реализация чрез познаването, владеенето и използването на човешките права и свободи, съобразени със законите на демократичното общество.

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимно свързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.

Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

Екологичното образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.

Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

Цели

Главни цели:

Гражданското здравното, екологичното и интеркултурното образование:

- а) подпомага развитието и утвърждаването на младия човек като гражданин, който:
  - е автономна, свободна личност, способна да поема отговорност за себе си и за другите;
  - познава и отстоява своите права, свободи и отговорности;
  - съзнава духовното си единство с българския народ, родината и европейските народи;
  - създава осъзнати отношения с държавата и обществото;
  - владее механизми за конструктивно социално участие и промяна
- б) насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система;
- в) утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация;
- г) изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското участие, межкултурната толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение;
- д) създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности, включително и чрез формите на ученическото участие и самоуправление.

Конкретни цели:

- а) придобиване на знания за жизненоважни социални сфери(семейство, училище, работна среда, малка общност и др.), изграждане на граждански нагласи и умения;
- б) усвояване на общочовешките ценности и на законите на демократичната държава;
- в) познаване устройството и дейността(структура и функции) на държавните и съюзни институции (българската държава и Европейския съюз), както и на гражданското общество;
- г) ориентиране в глобалните и регионалните процеси в динамично променящия се съвременен свят и създаване на отговорно поведение за участие в обществения живот

Основни принципи:

- ✓ зачитане на човешкото достойнство и равните, неотменими права;
- ✓ плурализъм и толерантност;
- ✓ личностно отношение, аргументираност и убеденост, творческо и критично мислене;
- ✓ интердисциплинарност;
- ✓ практическа насоченост

Реализиране

Водеща роля за осъществяване на Гражданското образование в училище имат предметите от културно-образователните области, обществени науки и гражданско образование, роден край, човекът и обществото, история, география:

- в часа на класа;
- в извънкласни форми на работа;
- чрез проекти; мултимедийни презентации на учениците

Акценти

- **ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ**

1. Междуличностни отношения
2. Социална среда
3. Права на човека
4. Демократично гражданство
5. Идентичности и различия в обществото
6. Власт, политика и демократични ценности
7. Социална политика, справедливост и солидарност
8. Глобализация, плурализъм и толерантност

- **ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ**

1. култура за водене на здравословен начин на живот. Разяснителни кампании и дейности, съобразени с насоките за работа на системата на училищното образование през учебната 2021/2022 в условията на COVID – 19 и училищния план за действие;
2. Психично здраве и личностно развитие
3. Физическо развитие и дееспособност

4. Превенция на употребата на психоактивни вещества
5. Безопасност и първа помощ
6. Сексуално здраве и сексуално преносими инфекции
7. Лична хигиена
8. Хранене

- ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ

1. Вода, почва, въздух
2. Енергия и климат
3. Биологично разнообразие
4. Потребление и отпадъци
5. Общество и околна среда

- ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

1. Културни идентичности
2. Културна осъзнатост
3. Културни различия, толерантност и конструктивни взаимодействия
4. Интеркултурно образование и права на човека

Задачи

I. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в часа на класа освен чрез обучение за придобиване на компетентностите, посочени в рамковите изисквания по чл. 14, ал. 2, се осъществяват чрез занимания, дейности и проекти по тематични области, свързани със:

1. патриотичното възпитание и изграждането на националното самочувствие;
2. толерантността и интеркултурния диалог;
3. финансовата и правната грамотност, в т.ч. избор на първо работно място;
4. безопасността на движението по пътищата;
5. защитата на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ;
6. превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
7. превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
8. превенция и противодействие на корупцията;
9. електронното управление и медийната грамотност.
10. изграждане на култура на поведение в ученическата общност и готовност за участие в общоучилищния живот.

11. изграждане на здравна и екологична култура. Съобразяване с насоките за работа на системата на училищното образование през учебната 2021/2022 в условията на COVID - 19

12. самостоятелен избор на професионален път на реализация.

13. изграждане на национално самочувствие и отговорност за пълноценен живот.

14. противодействие на агресивността, насилието и настъплението на секти.

II. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в часа на класа се осъществяват и чрез дейности за последователно развитие на класа като общност и за ученическо самоуправление на ниво паралелка, клас и училище.

III. Институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование включват и подкрепа на инициативността и участието на децата и учениците чрез подходящи за възрастта им включващи демократични практики, като:

1. участие в различни форми на ученическо самоуправление и представителство;
2. организиране на доброволчески дейности във и извън училище;
3. поддържане на училищни медии с активното участие на учениците (вестници, радио, телевизия, списания, интернет страници и др.);
4. организиране на училищни кампании, подкрепящи здравето, толерантността, социалната чувствителност, правата на човека, опазването на околната среда и пр.;
5. организиране на училищни празници и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници;
6. организиране на обучения на връстници от връстници;
7. развиване на младежкото лидерство;
8. участие в клубове и неформални групи по интереси;
9. реализиране на форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията;
10. въвеждане на практиката на ученици-наставници за превенция на конфликти, отпадане от училище и др.;
11. проучване на мненията, нагласите и очакванията на учениците относно процеса и съдържанието на училищното образование и предложения по училищния живот;
12. насърчаване на информалното учене на територията на училището за научаване чрез правене извън часовете за формално образование и неформално обучение.

Контрол

1. Контролът по провеждане на възпитателната работа се осъществява от Директора.
2. Контролът се осъществява съгласно настоящия план и плана за контролната дейност на Директора и заместник - директори.
3. Резултатите от контрола се отчитат на заседание на педагогическия съвет.

ОБЩОУЧИЛИЩНИ ДЕЙНОСТИ НА НАЧАЛЕН И ПРОГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП:

1. Включване в дейностите по изпълнение на Националната стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността.
Срок: постоянен
Отг.: кл. ръководители
2. Фестивал на есенното плодородие – изготвяне на изложба на картини от есенни листа.
Срок: м. септември, октомври
Отг.: Д.Йорданова, Р.Паскалева
3. Отбелязване на Международния ден на езиците – конкурс за есе на английски език „Моята България”, презентация на проекти за прочетена книга на английски език.
Срок: м. септември
Отг.: А.Колева, А.Иванова
4. Отбелязване Седмицата на толерантността.
Срок: м. ноември
Отг.: М.Панайотова, Н.Асенова
5. Коледни традиции и обичаи.
Срок: м. декември
Отг.: Сн. Русева, Р.Павлова,
Мл.Петков, В.Блажева
6. Викторина за живота и делото на Васил Левски. Тържествен час на класа, посветен на Апостола.
Срок: м. февруари
Отг.: кл.ръководители
7. Откриване на работилница за изработване на мартеници.
Срок: м. март
Отг.: В.Марчева, Сн. Русева,
8. Трети март – „Аз съм българче” – конкурс за най-добър рецитатор на стихове за родината. Историческа игра –състезание и представяне на ученически възстановки на значими исторически събития, посветени на националния празник.

Срок: м. март
Отг.: Н. Асенова, В. Христова,
А. Русева, И. Бошкова

9. Отбелязване на Световния ден на водата.

Срок: м. март
Отг.: В. Бошкова, Б. Симеонова

10. Отбелязване на Световния ден на Земята

Срок: м. март
Отг.: Б. Симеонова,

11. Парад на приказните герои - конкурс за най-добър карнавален костюм и маска.

Срок: м. април
Отг.: кл. ръководители

12. Подготовка на радиопредавания за часа на класа, значими дати и събития.

Срок: постоянен
Отг.: кл. ръководители,
уч. психолози

13. Подготовка и отбелязване на юбилея на училището.

Срок: м. септември – м. май
Отг.: кл. ръководители

НАЧАЛЕН ЕТАП

1. КЛАС

1. Права и задължения на ученика:
2. Аз и другият в училище и на улицата;
3. Към кого да се обърна, когато съм в опасност

Срок: м. септември, октомври
Отг.: кл. ръководители

4. Трети март – Национален празник на България – запознаване с националните символи (химн, герб, знаме)

Срок: м. февруари
Отг.: Т. Милкова, Д. Лечева

Дейности:

1. Празник на буквите

Срок: м. март
Отг.: кл. ръководители

2. Защита на населението при бедствия и аварии и катастрофи; оказване на първа помощ

Срок: според плана за ЧК
Отг.: кл. Ръководители

3. Участие в подготовката и отбелязването на юбилея на училището

Срок: м. септември -юни

Отг.: кл. ръководители

2. КЛАС

1. Моето семейство – права, задължения и отговорности;
2. Запознаване с различните форми на училищния живот и мястото на ученика в тях, в обществото и неговите правила.

Срок: м. октомври, ноември

Отг.: кл. ръководители

3. Познаване правилата за безопасност;
4. Изграждане на умения за справяне в критични ситуации

Срок: постоянен

Отг.: кл. ръководители

5. Запознаване с националните символи;
6. Официални празници на Република България (как ги празнуваме в училище и в семейството)

Срок: м.октомври, ноември

Отг.: кл. ръководители

7. Изложба на плодородието – изготвяне на изложба на картини от есенни листа

Срок: м. октомври

Отг.: Д.Ликова, В.Нанчева

Дейности:

1. Отбелязване на Световния ден на водата

Срок: м. март

Отг.: И.Кьосева, М.Панайотова

2. ”Малкото голямо четене” –инициатива за четене на книги.

Срок: м. март

Отг.: кл.ръководители и

Библиотекар

3. Участие в подготовката и отбелязването на юбилея на училището

Срок: м. септември -юни

Отг.: кл. ръководители

3. КЛАС

1. Запознаване с правата, задълженията и отговорностите на ученика;
2. Към кого да се обърна, ако ме заплашват;
3. Запознаване с правилата за безопасност.

Срок: м. октомври, ноември
Отг.: кл. ръководители

4. Историята на думата „гражданин“;
5. Запознаване с националните институции;
6. Държавни институции, Знаем ли кой е кмет на град Варна, президент, министър-председател.

Срок: м. януари, февруари
Отг.: кл. ръководители

Дейности:

1. Годишнина . от рождението на Асен Босев, български поет и преводач, автор на детско-юношеска литература

Срок: м.ноември
Отг: кл.ръководители

2. Викторина за живота и делото на Васил Левски;

Срок: м. февруари
Отг.: Р.Паскалева, А.Вичева

3. „Аз съм българче“ – рецитал на стихове за родината;

Срок: м. март
Отг.: библиотекар, Р.Гилова

- 4.„Баба Марта бързала“ – откриване на работилница за изработване на мартеници

Срок: м. март
Отг.: учители ЦОУД 3 кл.

5. Участие в подготовката и отбелязването на юбилея на училището

Срок: м. септември -юни
Отг.: кл. ръководители

4. КЛАС

1. Свързване на основните задължения на ученика с правата, които те гарантират на останалите ученици;
2. Запознаване с организациите, които защитават правата на детето

Срок: м. октомври
Отг.: Д. Зарева, Л.Черпанска

3. Кой и как изработва законите на страната, защо са задължителни за всички;
4. Държавните и европейските институции:
  - Европейският съюз – символи, страни-членки.

Срок: м. ноември, декември
Отг.: кл. ръководители

Дейности:

1. Годишнина от рождението на Астрид Линдгрен;

Срок: м. ноември

Отг.: кл. ръководители,
библиотекар

2. Отбелязване на Световния ден на Земята

Срок: м. март

Отг.: кл. ръководители

3. Участие в подготовката и отбелязването юбилея на училището

Срок: м. септември - юни

Отг.: кл. ръководители

ПРОГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП

5. клас

1. Познаване на достойнството и равните, неотменими права на човека;

2. Значението на семейството и рода; училището като институция и общност;

Срок: м. септември, октомври

Отг.: кл. ръководители

3. Различни форми на училищния живот и мястото на ученика във взаимодействията между тях;

4. Изграждане на чувство на увереност и умение за общуване.

Срок: постоянен

Отг.: кл. ръководители

5. Разпознаване на националните символи (герб, знаме, химн); различаване на основните държавни институции (Народно събрание, Правителство, Президент); познаване и описване на официалните празници в Република България;

Срок: м. декември

Отг.: кл. ръководители

6. Запознаване със символите на Обединена Европа.

Срок: м. януари

Отг.: кл. ръководители

7. Различия между етническа, религиозна и езикова принадлежност;

Срок: м. февруари

Отг.: кл. ръководители

8. Познаване правилата за безопасност на движението и уменията да ги спазваме;

9. Как да постъпваме и към кого да се обръщаме при нужда в опасни за живота и здравето ситуации (бедствия, аварии, инциденти);

10. Умения за справяне в критични ситуации и конфликти.

Срок: според плана на ЧК

Отг.: кл. ръководители

Дейности:

1. „Изкуството в природата” – изложба на предмети направени от природни материали;

Срок: м. септември, октомври
Отг.: Сн. Русева

2. Изложба на рисунки на тема ”Зимни празници и обичаи”;

Срок: м. декември
Отг.: Г. Кирова,
Сн. Русева

3. Историческа игра – състезание, посветена на Освобождението;

Срок: м. февруари, март
Отг. А. Русева

4. „Аз съм българче” – конкурс за най-добър рецитатор на стихове за родината;

Срок: м. март
Отг.: Н. Асенова

5. Отбелязване Световния ден на водата;

Срок: м. март
Отг.: кл. ръководители

6. Участие в подготовката и отбелязването юбилея на училището

Срок: м. септември -юни
Отг.: кл. ръководители

6. клас

1. Различните форми на училищния живот и мястото на ученика в тях;

2. Развитие на умения за общуване и толерантно отношение към различните.

Срок: м. септември, октомври
Отг.: Л.Черпанска, Д.Зарева

3. Видове власти, разделението им и организацията на управлението в РБългария;

4. Запознаване с институции в Европейския съюз;

5. Определяне на гражданската си идентичност чрез описване и даване на примери за значими национални и културни постижения;

6. Умение да защитават правата си без да нарушават правата на другите

Срок: според плана за ЧК
Отг.: кл. ръководители

7. Познаване правилата за безопасност на движението и уменията да ги спазваме

8. Как да постъпваме и към кого да се обръщаме при нужда в опасни за живота и здравето ситуации (бедствия, аварии, инциденти);

9. Умения за справяне в критични ситуации и конфликти.

Срок: постоянен

Отг.: кл. ръководители

Дейности:

1. Дискусия на тема „Аз умея да решавам конфликти“;
Срок: м. октомври
Отг.: кл. ръководители,
Д.Зарева, Л.Черпанска
2. Отбелязване на Международния ден на езиците – конкурс за есе на английски език „Моята България“;
Срок: м. октомври
Отг.: Ант.Иванова,
3. „Екология и здраве – отговорност за себе си” – пролетно почистване на училищния двор и класната стая; за чисто училище;
Срок: м.април
Отг.: кл. ръководители
4. Отбелязване на Световния ден на Земята – глобални екологични проблеми и възможните им решения.
Срок: м. април
Отг.: Б.Симеонова
5. Ученически възстановки на бележити исторически събития, посветени на националния празник;
Срок: м. март
Отг.:А. Русева
6. Участие в подготовката и отбелязването 160 годишния юбилей на училището
Срок: м. септември -юни
Отг.: кл. ръководители

7. клас

1. Избирателното право и избирателната система в Р България;
2. Ролята на общественото мнение и медиите в живота на обществото;
3. Мястото на Република България в Европейския съюз.
Срок: според плана за ЧК
Отг .кл. ръководители
- 4 .Ролята на гражданското общество за развитие на демократичните ценности;
- 5 . Умения да защитаваме гражданските си права.
Срок: м. според плана за ЧК
Отг.: кл. ръководители
6. Глобални екологични проблеми и възможните им решения.
Срок: м. ноември
Отг.: кл. ръководители

Дейности:

1. Екология и здраве – отговорност за себе си” – здравословно хранене и вредата от диетите;

Срок: м. март

Отг.: д-р Колева

2. Литературни викторини

Срок: м. постоянен

Отг.: П. Касабова

3. Професионално ориентиране. Къде ще се обучавам след седми клас? Среци, свързани с кариерно развитие на учениците.

Срок: м. май – юни

Отг.: зам. директор УД

4. Участие в подготовката и отбелязването юбилея на училището

Срок: м. септември -юни

Отг.: кл. ръководители

Изготвили: Комисия за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в състав:

Председател: Антоанета Русева

Членове: Людмила Андреева
Параскева Касабова
Десислава Зарева
Лилия Черпанска